

M A G Y A R K U R I R.

Bécs, Pénteken, Februárius' 18 dikán, 1825.

Nagy Britannia.

Az Anglus Ujságlevelek közül minden legjobban akarván tudni azt, hogy azon 15,000 új katonák, kikkel most a szárazai armáda szaporittatni fog, micsoda célra légyenek határozottatva, hevesen vetteknek egymással. Hogy 5000 emberek Napkeleti Indiába küldtetnek, ennek mindenik hitelt ad; csak a hátra lévő 10,000 felett disputálnak. Egyik Irlandiába küldi ezen serget: hanem ezen vélekedés ellen nagyon buzognak az Oppozitzióhoz tartozó írók. Mások azt erősítik, hogy Portugalliába van véle a célzás, a Franciaák oda való nagy befolyásának meggátolására. Mások úgy nézik ezen új katonaszedést, mint előre vigyázási eszközt azon békételenkedésre nézve, melyet az Európai Hatalmasságok Anglia ellen kinyilatkoztattak azért, hogy az Amerikai Spanyol tartományoknak függetlenségét megismerte. Hanem ugyan azok, kik ezen utolsó vélekedésben vagynak, azt is mondják más felől, hogy ha így volna a dolog, így Angliának hajós serget kellene inkább felkészíteni, mint szárazai serget gyűjteni.

Azon Királyi Beszédre nézve, melyet az Ország' Fő Cancellarius Febr. 3-án a Parlamentum' két Házainak tagjai előtt felolvasott; s a melyet valamint a M. Kurír úgy az egyéb Bécsi ujságlevelek is e h. 14-kén és 15-kén ki hirdettek némely habozás fordult elé a külső Ujságlevelekben azon Czikkelyre nézve, melyben némely Amerikai volt Spanyol birto-

kokról tétetett emlékezet. Ez a M. Kurírban az a Czikkely, mely a go-dik lapon a 2-dik hasábon felülről lefelé olvastatván a 8-dik sortól fogva a 21-dik sorig találattik. Ezen Czikkely vagy Periódus minden Párisi ujságlevelekben s még a Londoni Kurírban is, melyből ezt azok kiadták, következő módon fordul elé: — „

„Ő K. Felsége a maga Országlószerkének régibb Nyilatkoztatásaival megegyezőleg olly eszközöket vett elé, hogy azon Kereskedési összecsatolódásokat, a melyek a mi Országunk s azon Spanyol Amerikai tartományok között eddig fenn állottak, a mely tartományok, mint a dolog magát mutatja, az ő Spanyol Országtól való elválásokat már végre-hajtották, megerősítse. Megparancsolta Ő Felsége, hogy az ezen tárgyat illető alkudozásoknak, bizonyosság leveleknek, Copiák, adattassanak előtekbe.

A különbség e kétféle fordítások között az, hogy a Francia Ujságokban ezen kifejezés „Függetlenség“ nem fordul elé, olly módon, hogy ezen szavak, s függetlenségeket megfundáltak ki vagynak hagyattatva — ezen kifejezések „Spanyol Országi Státusok“ így fordulnak elé Spanyol Országi tartományok. — A Párisi csillag annak bizonyosságára, hogy ezen szavak „függetlenség,“ és „Státusok“ telyességgel nem fordulnak elé Anglus nyelven a Londoni Kurírban, Anglus nyelven is kinyomtattatta ezen Czikkelyt.

Azt jegyzi-meg továbbá ezen tárgyrol ugyancsak a Párisi csillag, hogy a Columbiái és Mexikói adósság-leveleknek be-

cse lejjebb szállott, mind gondolni lehet azon okból, hogy az Anglus Királynak Kinyitó Beszédében az Amériikai Statusokról, csak kikerülő szavakból álló emlékezés tétetett s ezen kifejezés „függetlenség” egészen elmellőztetett.

Úgy ítélnék némelly Politikusok, hogy a Ministerek nem soká a Parlamentum üléseinek kezdetében olly jóvallást fognak annak elejébe terjeszteni, hogy jó leszen Irlandiában az ott egy idő-olta felállott s munkájokhoz hathatósan hozzá-látó Catholicus egyesület iparkodásának foganatosságát valamelly megelőző törvényes intézetnek meghatározása által elhárítani. Ilyen eszköz lenne a többek között, ha az úgynevezett Catholicus Rente eltöröltetne. Ezen Rente nem egyéb, hanem egy olly bizonyos, esztendőként való jövedelem, melyet az Egyesületek a hozzájuk szító néptől gyűjtöttek össze, s a melynek esztendőként való bizonyos befizetésere aláírás által kötelez-ék-el magokat az adakozók.

Olly vélekedésben van a Times új-ság, hogy ugyan csak az Irlandiai zava-ros körülállásokra való tekintetből azt se fogja megtenni az Anglus Országló-szek, a mit némellyeknek vélekedése sze-rént más körülállások között gyanitha-tólag megtett volna, hogy a mostani Par-lamentumot eltörölvén, a második Ház tagjainak helyébe új tagok választását rendeljen-ki, tudván azt, hogy a közönsé-ges Képviselői Választások különbben is melly zivataros lármákkal szoktak véghez menni.

A Catholicus Egyesületek Irlandiában most minden héten kétszer gyűlnék-össze. Nevezetesebb tagjaik ezeknek O-Connell, Sheil, és O'gorman. Az első közzü-lők valami O-Connell nevű Franciaia szol-gálatban lévő Generálisnak a fija, a a

nép oly nagyon szereti, hogy ha némely-kor, mint valakinék pártfogója, most egy majd más Grófságba veszi útját, a nép rakásonként össze fűt hozzá az útban a lovait kotsijából kifogván, őtet győzedelmi örvendezéssel vonja bé a szállására.

Irlandiában most 20 ezerre telik a katonaságnak száma.

Nem régen két Vas-talp-útnak Társaságait Biztosságot rendelvén-ki, ennek jelenlétében próbát tettek Angliának Northumberland nevű tartományában a Tyno mellett New-Castle városánál az ott talál-tató Vas-talp-úton, olly Gőz-alkotmányal, a melynek előfelé-taszító ereje hajtja a szekeret. Ezen alkotmány 11,000 font nehézségű, s a taszító vagy dolgozó ereje annyi, mint 8 lóé, ez az, annyi terhet hajt a vas-úton, a mennyit ugyan azon, 8 ló vonhatna. A próba így ment véghez: Minekutánna a vas-útra elébb 12 szekeret, melyek 71,000 font holt szénnel voltak terhelve, szokott módon, egymás háta megé s összefoglalva, felhelyeztettek s ezekkel az alkotmányt is összezsacsatolták volna, ez a szekerekkel egygyütt azonnal útnak indult s 40 minutumok alatt harmadfél Anglus avvagy fél Német mért földnyi útát tett.

Munkába van vétetve, hogy egy társaság a Rothschild úr és Hamlet drága-kő-áros kormányozások alatt, a Wales tartományának északi részében találtató Bányáknak miveltetését magára vállalja. Ahozértő emberek küldettettek-el oda, hogy az ércz-ereknek minéműségét vizsgál-ják-meg, s ezeknek tudósítása fogja meg határozni, hogy végre fog-e valósággal a társaságnak összeállása hajtátni. Ha a célzás végre hajtathatik, közel 4000 em-kereknek munkát fog adni.

Londonban most Hal-társaság is kettő áll-fenn, melyek azt valolták magok-

ra, hogy ezen nagy várost 's ennek vidékeit (melly együtt egy meglehetősen országot teszen) friss jó hallal fogják tartani. Egyik társaságnak 2000, a' másiknak 10,000 Aktziából áll a' tőke pénze. Egy-egy Aktzia tuszen 50 font Sterlinget, vagy 500 forintot, és így az elsőnek tőke pénze 1,000,000 a' másodiké 5,000,000 font Sterling, vagy az elsőé egy millió, a' másodiké 5 millió forint.

A' Brasiliai Bányák' műveltető társasága Lisle nevű Brigget kibérletlé, hogy csupa Coruwallisból való Bányászokkal és Bányaműveléshez kívántató eszközökkel vagy szerszámokkal terhelve Brasilia fölé útnak indítsa.

Napkeleti India.

A' Londoni Morning Herald e-képpen szoll: —

„Még ugyan semmi Tiszti tudósítást nem vett Országlószékünk Indiából; csak Madrásból érkezett-meg egy tiszt ezen napokban, kitől a' Birmanokkal való hadakozásra nézve figyelemre méltó dolgok estek értésünkre, mellyekből azt is észre vehetjük, hogy micsoda vélekedésben legyenek értelmesebb tisztjeink ezen hadakozásra nézve.

„Hogy ezen hadakozás, úgy mond, réánk nézve jól fog kiütni, semmit nem kételkedhetünk; hanem elkerülhetetlenül szükséges az, hogy mi azon apróbb Státusokat, mellyek a' mi Indiai birtokainkat körül veszik, megvilágosítsuk a' felől, hogy ők a' magok szomszédságaikban lakó nagy Indus Fejedelmektől, milyen az Avai Király is, csak Angliának védelme alatt maradhatnak békességben, 's hogy Anglia a' maga reguláris seregeit Indiában mi-hent akarja Európából mindjárt nagyobbra nevelheti, a' mellyek ezen esetben sokkal rettenetesebb armádát fognak tenni, mint a' Scapoyk (az Indiai születésű ka-

tonáknak seregeik). Egyáltalában nagyon szükséges az is, hogy Anglia telyességgel senkitől meg ne szenvedje a' maga' és Indus Szövetségesei' méltóságának és jusainak megsértését.

„Hiba még csak fel is tenni azt (így folytatja szavait az említett tiszt), hogy a' mi Indus Hatalmasságokkal való veszedéseink oda czéloznának, hogy birtokainkat tovább kiterjesszük. Gyakran halljuk ezen kérdést: „Mi oka van Angliának arra, hogy ezen szempillantatban új katonaszedést rendeljen? mi szükség neki a' maga Indus birtokait nevelni? Miar is sokkal nagyobbra (80 millió lakosokra) terjednek ott-lévő birtokai, mint hogy azokat, magára nézve hasznosan kormányozhatná! A' kik így beszélnek nem forgatják szemek előtt a' mi Indus hadakozásokkal való czélzásainkat. Meg kell gondolni, hogy azon sok apró Státusok között, mellyek a' Napkeleti Indiai fél szigeten találtatnak, a' magok nagy hatalommal bíró szomszédjaiktól való megtámadtatás és elnyomattatás ellen, már többek és több versben kívántak tőlünk közbenjárást és segedelmet; 's mi az ő kéréseiket telyesítettük is. Az a' bizodalom, mellyet ezen népek a' mi igasságos magunkviseletébe, barátságunkba, és azon oltalmaztatásba helyeztetnek, mellyet a' Britannus zászlókba helyeztetnek, azt cselekszi, hogy ők minket, mint a' békességnek megtartóját úgy néznek. Ezen Hatalmasságok, a' mi közbenjáróskodásunk nélkül legkegyetlenebb hadakozásokat folytatnának egymás-között. Hogy tehát mi ezt a' hozzájuk való hatalmas befolyást tovább is fenntarthassuk elmúlásztatatlanul szükséges, hogy a' Britannus név ezen nagy földön mindenektől tiszteltessék, és hogy a' mi Országlószékünkől illy nagyon távol lévő Hatalmasságok is önn tapasztalásaik által meggyőződjenek a' felől, hogy mi olly állapotban vagyunk, hogy a' Britannus Zászlókon eshető minden

méltatlanságért 's gyalázatért bosszút tudunk állani.

Sir Stuart Károly csakugyan el fog utózni Amérikába az Anglus Ország-lószcától réabízott követségi izenetekkel a' Rio-de-Janeirói Császári Udvarhoz, melynek nyilvánosságos bizonyága az, hogy a' Kapitány Phillimore vezérlése alatt lévő frégátot a' Thétist, az ő számára már úthoz készítik; hanem előbb Lisbonába veszi evezését, 's minckutánna ott dolgát végzi, azután folytatja útját tovább Brasilia felé.

Az Enteprize nevű első Gőz-hajót, melly által azt meg akarják orvaslani, hogy a' külömben is nyughatatlan kereskedőknek ne keljen ez után Calkuttából Londonba 6 hónapokig várni a' tudósítókat, nagy szorgalmatossággal megépítették a' Deptfordi hajóépítő mívhelyen, 's erről azt Jan. 22-dikén a' kikötőhelybe leeresztették. Ezen hajó 500 tonna (10,000 mázsa) terhet veszen-fel, és 73 napok alatt érkezik Londonból Calkuttába, az itt-következő megállapodások (státziók) szerint: Londonból Maderaig 7 — Maderától Sanjagoig 5 — innét Szent-Ilonáig 11 — innét a' Jó-remenség' hegyéig 6 — innét Johannáig 11 — innét Bombayig 12 és fél — Bombaitól, Calkuttáig 9 napok alatt érkezik. Bombayban 10 és fél napokat tölt. — Az idő fogja megmutatni, hogy mikor Deptfordban ezen számolást készítették, othon volt-e a' gazda?

Spanyol Ország.

A' Párisi Csillag ilyen levelet veit Madridból Jan. 27-dik napjáról: — „

„A' mi Országlószcánk olly nyilatkozatást ada által az itt (Madridban) lévő Anglus Követségi Agensnek, melly által a' Nagy Britanniai Országlószcától

már megtétetett 's még ez után is megtétethető minden olyan lépések ellen protestál, a' melly szerint Anglia a' mi Amérikai birtokainkban, közvetéssel vagy közvetlenül, VII-dik Ferdinandus törvényes Királyon kívül valamely más Uralkodót megismerne. Az Anglus Agens azonnal Kurirt indított útnak London felé a' Spanyol Udvarnak ezen határozásával. Hasonlóképpen Spanyol Minister Zea Bermudez úr is Kurirt küldött Párisba Ferdinandus Királynak ugyan ezen határozásával.

Svédzia és Norvégia.

A' Svécziái armada' creje most ennyiben áll. Mind együtt 45,201 emberekre telik, kik közt 55,865 gyalogok, 5,650 lovasok, és 5,688 ágyuzók találhatunk. Ezek között esik Norvégiára 9,612 gyalogság, 1,070 lovasság, és 1,288 ágyuzó.

Orosz Birodalom.

Avieroff nevű Görög kereskedő, ki első volt a' ki Carolus Magnus és Maria Sofia nevű Orosz hajókat egyenesen Egyiptomba Alexandriába küldött, 's a' mellyek onnét már szerenesésen vissza is érkeztek, különös kegyelmeket nyert a' Császártól. Néki ezen hajóknak terheikért 14,000 toldalék adót, azért pedig, hogy az ő hajójin volt portéléknak némelly hibás feljegyeztetésiért 12,000 Rubel büntetést kellett volna fizetnie néki a' Császár ezen summákat nem csak eléngedte, hanem arra is engedelmet adott, hogy ennekutánna az Orosz birodalomból minden szerzeményeket vám nélkül kivihessen Egyiptomba. Ha Orosz hajón viteti kereskedő portélékajit, és ha hajójin fele részint Orosz emberek fognak; szolgálatot tenni, így azon adóbol is, a' mellyet Egyiptomból az Orosz birodalomba való behozásért fizetni tartozna,

minden 100-tól elengedtetik 50. Továbbá az Anna Rendje arany medályát is ajándékkul nyerte, azért, hogy öt Orosz embereket, kik mint Sklávok a' Törököknél voltak, a' rabságból kiváltott és hazajölkbe vissza hozott.

Még asoknak is hasonló buzdító jutalmak ígértetnek, kik az Avieroff példáját követvén ennek utánna a' Bahicumi tengerről Orosz szerzeményeket visznek ki Egyiptomba, olly kivétellel, hogy az adóbéli engedelem csak az 1850-dik esztendőig fog tartani.

A' Nov. 19-kén történt nagy árvíz által szegénységre jutott lakosok' számára még most is sok felől sok nagy adományok érkeznek Petersburgba. Würtembergi Király Ó F. g. 20,000 Rublát, a' Francia Követség 10,000 Rublát adtak.

Az Orosz birodalomnak Tamikof nevű falujában egy olly ember elősködik, a' ki valóságos Patriarkhai öregséget ért. Eredetere nézve a' Kazáni vidékről a' Morduinak' nemzetéből való. Annak már 100 esztendeje múlt, hogy a' Nagy Péter Császár meghalt, 's ezen öreg ember, kiről itt szó van, 17 esztendőskorában hűség' hitét esküdött ezen Császárnak. Még a' felesége is él, hanem a' gyermekei mind meghaltak; az Unokáji pedig mind idős emberek. Az öreg még minden segítő nélkül jár; jól eszik; jól emlékezik a' multakra; csak azt nemi tudja megmondani, hogy maga hány esztendőskorban.

Az időjárásról.

Nevezetes megjegyzés ezen tekintetben az, hogy az Orosz birodalomban a' Wolga mellyékein nevezetesen Saratoff városánál olly nagy idő járt, hogy még a' mult Dec. végén havat alig lehetett látni, 's a' melegmérő többnyire 5—8 grádst mutatott. Sok első esett, melly a' plán-

tak' Dec. 19-én országában azt okozia, hogy a' hegyek tetején is szép zöld friss füvet lehetett szemlélni, 's a' uarha még kijárt a' legelőre. Ugyan azon városban olly nagy szélvész hegyetlenkedett, melly a' házaknak vas fedeleiket is levette, az ajtókat 's ablakokat bétörte, 's 40,000 Rubel kárt okozott.

A' Nápolyi ujságlevelék pedig azt jegyzik-meg, hogy ezen meleg természeti országban a' télnek első felén, már Dec. vége felé kezdődvén egész Januáriuson által olly kegyetlen északi szelek uralkodtak, hogy, kivált a' hegyesebb vidékeken hó is sok esvén 's megfagyván, szörnyű kideg lett a' következése, úgy hogy emberek is fogytak-meg. Egy léány a' Coeca hegyen által utozván az Abruzzókban Sulmona 's Scenna között éjjel a' nagy zivatarban társait elvesztette 's eltévedvén megfagyott. Egy aszszony egy gyalog kísérelvel lóháton utozván az utat és kíséreljét elvesztette, a' lórol a' nagy hideg miatt leestett 's más nap a' hóban megmerevedve találtak-meg. De ezt vissza hozták az életre.

Franciaország.

A' Pair-kamarában Febr. 4-kén fordult elé a' Szentség-törésről és a' templomokban történő lopásokról való vélekedése azon Biztosságnak melynek a' kamara megvizsgálás végett az ezen bűnhódéseknek megbüntettetését illető törvény jóvállást által adia vala. A' Biztosság tagjai ezek: Marquis Rosambo, Riviere, Pastoret, Gróf Portalis és Breteuil. Általában vévén úgy ítél a' Biztosság, hogy meg kell crössíteni a' törvény-jóvállatot. Annak megmutatására, hogy melly nagy szükség legyen egy illy törvényre, több féle bűnhódési példákat felhordott a' Biztosság. Megemlítette, hogy 1821-től 1825-tig 539 templomi lopások történtek Fran-

Országban. — Pikárdiában 1503-ban egy így ifjú embernek kezét elvágják, 's az után magát elevenen megégették, azért, hogy az ostyát, mellyet a' misemondé Pap már megszentelt vala, ennek kezéből kiragadta. — Düfouur nevű embernek jobb kezét 1586-ban elvágák 's magát azután felakasztották azért, hogy a' megszentelt Ostyát szélyel törte. — Hasonló büntetést szenvedett 1670-ben egy ember, a' ki Párisban a' Szűz Mária templomában az Ostya ellen kárdot rántott.

Újabb Tudósítások.

A' Ney-Yorki Advertiser nevű újságnak Jan. 3-dikán költ darabjában megczáfoltatnak némelly tudósítások, mellyek a' Bolívar' szerencsétlen ütközetéről (a' melynek September' 17-dikén kellett volna történni, 's a' melyről nem régen valamint egyéb Bécsi újságok úgy a' M. Kurír is, ámbár kételkedve, emlékeztek volt) sok Európai újságlevtelekben kihirdetettek vala. — Erról a' jövő Keddi újságunkban bővebben írunk.

B é c s.

Császár és Király Ó Felsége a' Cs. K. első fő Udvarimesterhez Trauttmanndorff Ó Herczegségéhez intézett Kabinéti Felsége írása által, Cs. K. Camarás, Valólagos Titkos Tanácsos, Lovasság' Generálisa, 's Felső és Alsó Austria Kommandírozó Generálisa Marquis Sommarriva Hannibál Ó Excellenciáját, az ő sok esztendőök óta tartó dicséretes és megkülömböztetett katonai szolgálatait, 's a' Monárkha dicső Személye eránt bizonyí-

tott hív hajlandóságát tekintvén, őtet a' meghalálozott Cs. K. Haditármester Gróf Kollowráth helyébe a' Lántsás test-örző-seregnek Kapitányává kinevezni, 's egyszersmind a' Felső és Alsó Austriai Kommandírozó Generalisságban is meghagyni, kegyelmesen méltóztatott, ki is az ő új hivatalával járó hitet a' Császár Ó Felsége kezébe e' h. 10-kén letévén a' fennnevezett Cs. K. Fő Udvari mester által 12-dikben dél előtt azon testörző seregnek 's az Udvari Burgbéli Strázsacsapatnak bemutatattott.

Az Udvari újságban környülállásos élet-leírása jött-ki Chotkowi és Wegnini Gróf Chotek Rudolph János Alsó és Felső Austriai Örökös Fő Ajtónállónak, Arány-gyapjas Vitéznek, a' Tudományok Csehországi K. Társasága' Előkülőjének 's a' t. a' ki tavaly Aug. 26-kán életének 77-dik esztendejében, rövid de terhes betegségekben meghalt.

Lottéria Jelentés.

Császár és Király Ó Felsége ezen három egyesített jószágok', úgy mint Csehországban Prasno Augезд', Vorarlbergben a' Mittelweyersburgi Kartonfábrica', 's Bécs Gumpendorf nevű külső városában a' 151 számú Háza' tulajdonosainak, melly jószágok az itt lévő Nagykereskedőház Bonnet-de-Bayard' kormányozása alatt Lotteria által kijázdónak, kegyelmesen megengedni méltóztatott, hogy a' pénz-nyerő sorsok' számát, még 2,285-tel nevelhesse, de úgy hogy a' sorsok' előbbeni számát általjában telyesen megtartsa. Most hát már 6,900 pénznyerő sorsok lesznek, a' mellyekkel mind együtt 360,154 B. b. forintot nyernek a' szerencsés jádzó, a' hova járulnak még

600 ezüst edényeket nyerő sorsok, mely edények mind együtt 7,360 lótot nyomnak. Ennyi ezüst jutalmak még egy Lotteriában se fordultak elé illy nagy számmal, 's ennek e' szerént különös elsőégi megkülömböztetésére szolgálnak, 's a' melynek egyéb elsőégi hasznai már mindenek előtt tudva vagynak, és semmi további megemlítésre nincsen szükségek. A' sorsvonás megmásolhatatlanul ez esztendő Aprilisének 16-kára van határoztatva. A' Sors-czédulának arra 10 B. becsü forint.

Magyar Ország.

Posonyból e' hónap' 15-kén írják, hogy ott ezen hónapnak 8-dik és 12-dik, tudnillik a' Felsőges Urunk' és Felsőges Asszonyunk' dicsősséges születések' napjait, keresztényi valóságos kegyességgel 's a' legjobb Fejedelem és Fejedelemszszony, a' mi jótévő edes Atyánk és Anyánk' eránt viseltető tiszta hűséggel inneplették a' Coll. és Parochialis egyházban az ő Cs. R. igazhívei. Az Isteni szent szolgálatot Fő Tisztelendő Sraiter József Úr ezen Collegiata sz. Egyház Praepostja 's Primás Ó Herczegségének a' Nagy Szombathi Püspöki Megyében a' lellieltben lévő Vikarius a' a' tette, a' mely ajtatosságon minden helybeli polgári és katonai Tiszti-karok 's a' tanuló ifjak serge 's a' népnek nagy sokasága jelen voltak, a' mely közben bizonyos idő szakaszonként a' katonaság és a' mozsárgyuk sálvét köttek. — 12-dikben reggeli 6 és fél órakor Jantsár vagy Török muzsika harsogott az uczákon 's a' mozsarak' ropogásával egyesülve serkentette a' híveket a' következő örvendetes, ajtatos, és haládatos, minden szer-tartáson lévő sz. Egyházakban tartatandó Isteni-tiszteletre.

Budán e' folyó hónap 6-dikán az Ország Kasszájánál lévő Controlor Jeszenovszky Mihály Úr, életének 51-dik

esztendejében, hosszas betegségében meghalt.

Fő Méltóságú Rudnay Sándor Primás Herczeg Februarius 3-dikán Pozsonyba érkezvén (most Bécsben van) Ó Herczegsége ezen alkalmatossággal a' Nagy Szombathi Kispapok számára szolgált ker-ti épületet a' Nemes Vármegye által felállítandó Kórháznak fele áron kegyesen által engedni méltóztatott.

A' Pesti Királyi Universitásnál a' Római Törvénynek a' Magyar Országi büntető Törvénynek, és Feudalis Törvénynek üresen lévő székére, mellyhez 1200 forint fizetés vagyon kaptsolva, a' Magyar Királyi Helytartó Tanatsnak, a' folyó esztendei Januarius 4-dikén költ parancsolatja által Concursus rendeltetik, és az mind Pesten, mind pedig Bétsben 1825-dikben Junius 9-dikén fog tartatni.

Univ Fiumében Januarius 23-dikán ismét új hajót, mellynek Gróf Ortenburg a' neve, eresztettek a' vízre. Ez 8000 mázsa terhet vihet. A' hajónak felkészítettésére 40,000 forint pengő pénz kívántatott.

Valamint Olasz Országnak több part-jainál, úgy Fiumében is Jan. 6-kán szörnyű nagy szél dühösködött. Eppen akkor érkezett oda fiával Triesztből a' szárazon Biot, Francia Csillagvizsgáló Úr, 's mivel jószágát és eszközeit a' tengeren küldötte oda, nyughatatlanul sietett meglátni, ha szerencsésen érkeztek-e meg? Által ment tehát Martinicza szigetbe, hol a' hajónak meg kellett állani, 's midőn az ir-tóztató szél a' hajót hányná, ő a' Kapitánnyal a' parttól nem messze a' deszka hajlékban beszélgetett: hirtelen a' szélvész a' hajlékot felforgatta, és ötöt a' többivel egygyütt a' lezuhanó fák úgy megsértettek, hogy több napokig kéntelenített az ágyat nyomni. De már Januar. 23-dikán munkáját folytatta.

A M. Kurir tisztelt Olvasójihoz!

Ezen Ujságot 1786-ban állította-fel Cs. K. Felsőges engedelemmel Esztelneli Szatsvay Sándor, és sokaknak meglegedésével folytatta 1792-tőnek végéig. Utána következett ennek kiadásában Doktor Decsy Sámuel, ki ezt egyedül folytatta 1798-nak Májusáig, midőn véllem, ki addig Felsőges engedelemmel más Magyar Ujságot irtam, társaságba állván, együtt cserélgetve irtuk azt 1816-tig, 's ekkor ő meghalván, annak irását én egyedül folytattam 1821-gyig.

Ezen érdemes társamnak halálakor jó szívűségből azt a kötelességet váltottam magamra, hogy jövedelmemet, az ő minden vagyon nélkül hátra hagyott Özvegyével és öt árvájival, megosztam. Az őrta esztendőnként minden 100 fizető Olvasóimtól egész a mai napig száz-száz forintot adtam nekik 's fogok adni míg élek, és magamnak leszsz, az akkor meghatározott mérséklet szerént. Mint hogy három nagyobb gyermekei már ember kort értek, ezek már kikelték gondviselésem alól. Az aszszony félbeszakadás nélkül fogja a' részit venni, két gyermekei pedig mind addig, míg ők is ember kort érnek.

Az Ujság kiadására való költséget 1816-tig könnyebb volt győzni, az idők környüállásaira nézve inkább is kaptak rajta. Ekkor kezdődött az az idő, hogy én is minden árkus újságért elébb egy-egy B. b., azután 1818-tól fogva egy-egy ezüst krajczárt fizetni tartozom bélyeg-pénzt, 's az ujságok is nem voltak többé olyl hapsik mint addig. Az előfizetők' száma szemlátomást kevesedni kezdett.

Illy környüállásokkal küszködván, olyl reménség táplált, hogy ha magam mellé társat veszek, ennek fáradozásai által talám ezen Nemzeti Ujság a' M. Kurir gyarapodást fog találni. Igaz Sámuel urat vevém-fel társul, a' ki neki tett ajánlatommal 1821-ben elfogadta, 's az őrta a' M. Kurir' kiadásában minden munkát, minden töllem való megkötetés nélkül, egész 1824-nek Septembere' végeig egyedül tett.

En azonközben így se' érhettem-el ezéomat. A' Kedveskedőt, olyl reménséggel, hogy ez az Ujságot becsesitvén, talám a' Fizetők' számát is legalább valamivel nevelni fogja, az 1824-dik esztendőnek elejétől fogva kiadni 's Olvasóinknak megküldeni jónak találtuk. Talám nem hibázom, ha azt mondom, hogy csudálni lehet, hogy még ezen iparkodásunknak se' lett legkissebb sikere, vagy foganatja. Még a' lefolyt 1824-dik esztendőben is jóval kevesedett a' helyett hogy nerekedett volna Olvasóink száma.

Innét minden által láthatja, mi okozta, hogy a' Kedveskedőnek félbeszakasztását, legalább egy ideig, kéntelenségből 's leirhatatlan szomorkodással, meghatároztam.

A' Kurir maga 's olykor-olykor némelly Toldalékok, folyvást meg fognak a' Tisztelt Olvasóknál hetenként kétszer jelenni.

Fánczél Dániel.